

N:o 160.

Af herr **L. Dahlstedt**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående borttagande eller nedsättning af de för Vesterbottens och Norrbottens läns lappmarker utgående, för skogsförvaltningens lönestat beräknade utsyningsafgifter.

Genom 1889 års reglering af skogsförvaltningens stat blefvo de af jägmästarne förut direkt uppburna, de enskilde åliggande afgifter för utsyningar i Kopparbergs- och de norrländska länen indragna till statsverket.

Denna förändring betecknar gifvetvis ett framsteg med hänsyn dertill, att skogstjenstemännens på dessa afgifter grundade extra inkomster förut ej alltid stod i rätt förhållande till det för dessa inkomsters ernående presterade arbetet, och vidare med hänsyn till tjenstemännens större möjlighet af opartiskhet vid utsyningsarbetet, då den af dem bestämda afverkningens storlek icke längre kan spela någon rol för storleken af deras ersättning.

Således, ifrån synpunkten af en rättvisare lönereglering för skogsstatens tjenstemän innebär dessa afgifters indragande till statsverket en förändring till det bättre.

Men ifrån en annan synpunkt, nemligen ifrån deras, hvilka det fortfarande åligger att utgöra afgifterna i fråga, qvarstå olägenheterna i samma utsträckning som förut.

Särskildt gäller detta lappmarkerna. I § 8 af afvittringsstadgan för Vesterbottens och Norrbottens läns lappmarker den 30 maj 1873 stadgas nemligen, att egare af fräse- och skattehemman och lägenheter ej må öfver den vid afvittring tilldelade skogen ega vidsträcktare dispositionsrätt, än enligt § 1 af nådiga förordningen den 29 juni 1866 angående dispositionsrätt öfver skogen å vissa skattehemman är egare af deri omförmälda hemman förunnad. I följd häraf tillkom-

mer ej hemmanets eller lägenhetens egare annan rätt öfver hemmanets skog, än att dels derifrån till husbehof hemta nödigt virke och bränsle och dels, efter utsyning och stämpling af vederbörande skogstjenstemän, fritt taga och försälja, hvad derifrån kan, med bevarande för framtiden af skogens bestånd, årligen afverkas. Jemlikt nådiga brefvet den 26 maj 1882 bestämmes kostnaden för denna utsyning sålunda, att för träd om 30 centimeter och derutöfver i genomskärning vid brösthöjd beräknas en afgift af 10 öre och för träd af mindre storlek 5 öre; dock att dessa belopp, der antalet utsynade träd vid syneförrättningen öfverstiger 1,000 stycken, för öfverskjutande antalet utgå endast med hälften eller 5 och 2,5 öre för trädet.

Missnöjet med denna »beskattning» är ock stor i dessa aflägsna bygder, hvilket tydligt framgår af de framställningar, som till Kongl. Maj:t vid flera tillfällen af inbyggarne derstädes gjorts i syfte att slippa ifrån densamma.

För hvarje år, som går, blir nemligen känbarheten af dessa utsyningsavgifter allt allmännare; ty i samma mån, som afvittringen deruppe fortskrider, utvidgas äfven området för denna »beskattning».

Man kan lättast göra sig en föreställning om hvilken rol dessa avgifter å skogsafverkningen ensamt för lappmarken spela, då man tar i betraktande några siffror, som visa statsverkets inkomster derå. Enligt från domänstyrelsen förskaffade uppgifter belöpte sig till statsverket inlevererade utsyningsavgifter från hemmans och nybyggens m. fl. skogar för *Norrbottnens läns samtliga lappmarksrevir* år 1890 endast till omkring 5,873 kronor 76 öre, men hade år 1894 sprungit upp till 22,308 kronor 35 öre. *Vesterbottnens läns lappmarker* förete under samma period en ännu starkare progression. År 1890 utgjorde nemligen avgifterna i fråga för reviren inom dessa lappmarker omkring 3,529 kronor 29 öre, men år 1894 ha de redan nått upp till den ansenliga summan af 53,255 kronor 9 öre, ja, under år 1893 steg till och med siffran till 60,117 kronor. Som bekant, upptogos uti 1889 års stat för skogsförvaltningen de af jägmästarne förut uppburna avgifter för utsyningar i Kopparbergs och norrländska länen, som erläggas af enskilda», till 47,000 kronor.

Om dessa förut visade summor representerade de kapitalstarka bolagens tribut, vore för mig derom ingenting att säga, men så är långt ifrån förhållandet. Denna beskattning utgör nemligen för dessa afverkare, hvilka äro i tillfälle att å mest gifvande marknader taga skadan mångdubbelt igen, en nästan omärklig afbränning.

Annorlunda ställer sig saken, om man tänker på de små hem-

mansegarne och nybyggarne inom lappmarkens fjellbygder. För dessa, som icke sällan måste sälja sitt timmer till ett pris af ända ner till 40 à 50 öre per träd och dessutom hafva understundom ända till 2 års flottningstid, för dem spela verkligen dessa 10 öre en mycket stor rol, och för dem blir nästan alltid 10 öre skattenormen, enär deras timmerförsäljning för hvarje gång håller sig under 1,000-styckeegränsen. Läger man härtill, att det s. k. fjelltimret är af betydande mindre värde och måste flottas 25 à 30 mil och derutöfver för att nå sin bestämelseort, hvarigenom stora afbränningar för säljaren uppkomma, så att det till och med inträffat, att afverknings- och flottningskostnaderna öfverstigit det belopp, nybyggaren betingat sig för sitt timmer, är lätt att förstå, att ofvan berörda utsyningsafgifter till statsverket af fjellbyggdens vanlottade invånare betraktas som en obillig, för att icke säga orättvis, »beskattning».

Ett borttagande eller åtminstone nedsättande af dessa afgifter för lappmarken synes mig därför vara högeligen af behovet påkalladt, i synnerhet som det är uppenbart, att den inkomst, som genom dem beredes staten, vida öfverstiger de utgifter, den får vidkännas i form af ersättning åt syneförrättarne; med andra ord, staten gör en vinst på dessa syneförrättningar.

Nu torde någon invända, att de stadgade afgifternas borttagande skulle bereda lättnad äfven för dem, som ingen lättnad behöfva. Detta må vara sant, men den omständigheten förringar icke alls de skäl, som tala för att lindring beredes dem, som deraf äro i behof, och deras antal är stort, ja, många gånger öfvervägande de förras inom lappmarken.

I betraktande af dessa omständigheter vågar jag hoppas att icke förgäfves vädja till representationens billighetskänsla, då jag härmed vördsamt hemställer,

att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t måtte anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t taga i öfvervägande, huruvida icke de på grund af nådiga brefvet den 26 maj 1882 för Vesterbottens och Norrbottens läns lappmarker utgående, för skogsförvaltningens lönestat beräknade utsyningsafgifter måtte kunna antingen helt och hållet borttagas eller ock väsentligen nedsättas.

Stockholm den 28 januari 1898.

L. Dahlstedt.